

Konaklama İşletmelerindeki İşgörenlerin Sosyal Karşılaştırma Yönelimlerinin Bazı Demografik ve Sektörel Değişkenlere Göre Ölçülmesi

Okan TÜRK*¹

¹ Muş Alparslan Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO, Ulaştırma Hizmetleri Programı, Türkiye.

ÖZ

Konaklama işletmeleri üretimin daha çok insan emeğine dayalı olarak gerçekleştirildiği hizmet işletmeleridir. Bu nedenle konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin çalışmış oldukları işletmeye ve işlerine yönelik tutum ve davranışları, sunulan hizmetin kalitesi üzerinde etkili olabilmektedir. Sosyal karşılaştırma ise konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin işlerine ve işletmelerine yönelik tutum ve davranışlarının oluşumunda önemli faktörlerden birisidir. İşgörenler nesnel ölçütlerin olmadığı durumlarda grup içerisinde ve diğer gruplar arasında kendilerine benzer, kendilerinden aşağı ya da yukarı seviyede gördükleri diğer işgörenlerle yapmış oldukları sosyal karşılaştırmalar neticesinde kendi durumları hakkında fikir sahibi olabilmekte, işlerine ve işletmelerine yönelik tutum ve davranışlarını belirleyebilmektedir. Bu sebeple çalışmada, konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerinin demografik ve sektörel bazı değişkenlere göre belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Nevşehir ilinde faaliyet gösteren 3, 4 ve 5 yıldızlı konaklama işletmelerinde çalışan 316 işgörene anket formu uygulanarak araştırmanın verileri elde edilmiştir. Elde edilen veriler bilgisayar programları aracılığıyla analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerinin cinsiyet, yaş, eğitim durumu, görev yapılan departman, sektörde çalışma süresi ve işletmede çalışma süresine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı, çalışılan işletmenin statüsü ve çalışılan işletmedeki personel sayısına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İşgören, konaklama işletmesi, sosyal karşılaştırma yönelimi

* Sorumlu yazar e-mail: o.turk@alparslan.edu.tr

Measuring The Social Comparison Orientation of Employees Working in Accommodation Businesses Based on Some Demographic and Sectoral Variables

ABSTRACT

Accommodation businesses are service businesses where production is mostly based on human labor. For this reason, the attitudes and behaviors of the employees working in accommodation businesses towards the business for which they work and towards their jobs can be effective on the quality of the service provided. Social comparison is one of the important factors in the formation of the attitudes and behaviors of the employees working in the accommodation businesses towards their jobs and businesses. In the absence of objective criteria, employees can have an idea about their own situation and determine their attitudes and behaviors towards their jobs and businesses as a result of the social comparisons they have made with other employees who are similar to themselves, below or above them, in the absence of objective criteria. For this reason, in this study, it was aimed to determine the social comparison orientation of the employees working in accommodation businesses, based on some demographic and sectoral variables. For this purpose, the data of the research were obtained by applying a questionnaire to 316 employees working in three, four and five-star accommodation establishments operating in Nevşehir. The data obtained were analyzed through software. According to the results of the analysis, it was determined that the social comparison orientation of the employees working in the accommodation businesses did not differ significantly according to gender, age, education level, the department, the term of employment in the sector and the term of employment in the business, and it had a significant difference according to the status of the workplace and the number of personnel working in the business.

Keywords: Employee, accommodation business, social comparison orientation

1 Giriş

Sosyal karşılaştırma, bireylerin kendileri hakkında fikir edinebilmek ya da sahip oldukları fikirleri koruyabilmek amacıyla yapmış oldukları, kendilerini diğerleriyle karşılaştırma sürecidir (Bilgin, 2003: 348). Başka kişiler ile yapılan kıyaslamalar, bireylerin kendilerini değerlendirmelerinde temel dayanak noktalarından birisidir. Kişi referans bir kişi ya da değeri seçerek kendisini o kişi ya da değer ile kıyaslamakta ve bu kıyaslama sonucunda elde edilen bilgiler, kişilerin iş görme kapasitelerinin artırılmasında ve yönetsel girdilere dönüşmesinde kullanılmaktadır (Gemlik, Sığırı ve Sur, 2007: 56).

Konaklama işletmeleri insan emeğine dayalı üretimin yoğun bir şekilde gerçekleştirildiği ve insan kaynakları unsurunun oldukça önemli olduğu işletmelerdir. Konaklama işletmelerinde işgörenlerin işlerine ve çalışmış oldukları işletmelerine yönelik tutum ve davranışları hizmet kalitesi, müşteri memnuniyeti, kurumsal imaj vb. gibi birçok çıktı üzerinde etkili olabilmektedir. İşgörenlerin işleri ve işletmelerine karşı olan tutum ve davranışlarını belirlemelerindeki en temel etkenlerden birisi, kendi durumları ile ilgili duymuş oldukları memnuniyet ya da memnuniyetsizliklerdir. Bu noktada sosyal karşılaştırma konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin kendi durumları hakkında bilgi sahibi olabilmeleri açısından oldukça önemlidir. İşgörenler grup içerisinde ya da kendi gruplarına benzer

olduğunu düşündüğü diğer gruplardaki kişilerle kıyaslamalar yaparak kendi durumları hakkında fikir sahibi olabilecek ve bu şekilde de işine ve işletmesine yönelik tutum ve davranışlarını şekillendirebilecektir. Bu sebeple bu araştırmada konaklama işletmelerindeki işgörenlerin çeşitli demografik ve sektörel değişkenlere göre sosyal karşılaştırma yönelimlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Nevşehir İlinde faaliyet göstermekte olan 3, 4 ve 5 yıldızlı konaklama işletmelerinde çalışan 316 işgörenden veriler toplanmış ve elde edilen veriler bilgisayar programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Araştırmada öncelikle sosyal karşılaştırmanın kuramsal alt yapısı incelenmiş, daha sonra analiz sonucunda elde edilen bulgular yorumlanmıştır. Araştırmanın son bölümde ise, bulgular ışığında elde edilen sonuçlar açıklanarak tartışılmıştır.

2 Kuramsal Çerçeve

Bireylerin, fizyolojik, duygusal ve sosyal gereksinimlerini karşılama ihtiyaçları, davranışlarının temelini oluşturmaktadır. Bireyler bu fizyolojik, duygusal ve sosyal ihtiyaçlarını karşılarken doğal olarak başkalarıyla etkileşim halinde olmakta, bazen kendilerini başka kişilerle kıyaslamaktadırlar (Erözkan, 2004:1). Bireyler kendilerini değerlendirirken başka bireylere göre nerede olduğunu öğrenmek amacıyla diğer kişilerle karşılaştırmalar yapmaktadırlar (Çetinkaya, 2004: 23). Kişilerin kendi yeteneklerini, fiziksel ve bilişsel özelliklerini, başarı ya da başarısızlıklarını başka kişilerle karşılaştırarak sahip oldukları nitelikler, kendileri hakkında değerlendirmeler yapmaları ve yargılara varmaları onların sosyal hayatları içerisinde kendi yerlerini belirleyebilmeleri açısından önemlidir (Aydın, 2014: 41).

Sosyal karşılaştırma, bireylerin kendileri hakkında fikir edinebilmek ya da sahip oldukları fikirleri koruyabilmek amacıyla yapmış oldukları, kendilerini diğerleriyle karşılaştırma sürecidir (Bilgin, 2003: 348). Sosyal Karşılaştırma Kuramı, 1950'lerde bireylerin kendilerini ne şekilde değerlendirdikleri, yeteneklerini ve sahip oldukları özelliklerini ne şekilde anlamlandırdıklarını belirlemek üzere ortaya çıkmış bir kuramdır (Gül, 2016: 25). İlk olarak Leon Festinger (1954) tarafından kullanılarak, sistematik bir teori haline getirilmiştir (Suls ve Wheeler, 2000: 3). Festinger (1954) bu kuramı kişilerin başkaları ile kendilerini kıyaslayarak kendileri hakkında ne şekilde bilgi sahibi olduklarını belirlemek üzere geliştirmiştir. Kişilerin kendi algı, tutum, duygu ve davranışlarının geçerliliği hususunda emin olmayı istedikleri ve geçerlilikle ilgili bir ölçüye nadir rastlandığından kişilerin kendi biliş, duygu ve davranışlarını başka insanların biliş, duygu ve davranışları üzerinde temellendirdikleri kabul edilmektedir (Hogg ve Vaughan, 2011: 148).

Festinger (1954) Sosyal Karşılaştırma Kuramını informel sosyal iletişim kuramı'nın devamı niteliğindedir. Bu kuram özetle sosyal gruplardaki görüşlerin nasıl etkilendiğini ve nasıl şekillendiğini anlamaya çalışmaktadır. Sosyal karşılaştırma kuramı ise buna ek olarak yeteneklerde ilgilenebilir. Ferstinger'e göre kuramın görüşler için olduğu kadar yetenekler için de uygulanması sosyal karşılaştırma kuramının oluşmasına yol açmıştır (Teközel, 2000: 3-4). Festinger'in geliştirmiş olduğu bu kuramın temel varsayımı kişilerin kendileri ile ilgili bir kanaate varabilmek amacıyla görüşlerini, yeteneklerini, değerlerini ve kanaatlerini değerlendirme ihtiyacı hissetmesine dayanmaktadır. Bu ihtiyaç doğuştan gelen ve evrensel bir güdüdür. Bu ihtiyaç objektif yollarla karşılanmadığı takdirde bireyler kendilerini diğerleri ile kıyaslayarak bir fikre ulaşmaya çalışmaktadırlar (Bilgin, 2007: 110).

Sosyal karşılaştırma süreci; aşağıya doğru karşılaştırma, yukarıya doğru karşılaştırma veya ilişkili-özellikler benzerliğine göre karşılaştırma gibi koşullarda kişilerde farklı tecrübe, duygulanım ve kanaatler oluşturabilmektedir. Bu karşılaştırma koşulları kişilerin yaşantıları ve kendileri ile ilgili bilişsel kanaatleri ile de yakından ilgilenebilir. Kişiler farklı ortamlarda ve durumlarda, çeşitli

uyaranlara göre kendilerine ilişkin değerlendirmelerinde bu karşılaştırma çeşitlerinden herhangi birisini kullanabilmektedirler. Kullanacakları karşılaştırma türü, kişilerin duygu-durumlarında, benlik saygılarında, kendilik algılarında olumlu veya olumsuz değişimlere neden olabilecektir (Gül, 2016: 29).

Festinger'in Sosyal Karşılaştırma Teorisi insanların görüş ve yeteneklerini üzerine kendi değerlendirmelerini yapmak üzere bir dürtüye sahip olduklarına dayanmaktadır. Bu teoriye göre kişiler görüş ve yeteneklerini tam olarak değerlendirebilmek için, genellikle kendilerine benzer bireylerle karşılaştırmaları tercih ettiği kabul edilmektedir. Bu nedenle insanlar karşılaştırma için daha fazla istenilen standardı sağlayabilmek amacıyla genellikle kendilerine benzer kişileri tercih etmektedirler (Kruglanski ve Maysel, 1990: 195).

Karşılaştırma sadece geçmiş ve şimdiki sonuçları değerlendirmek için değil, gelecekteki beklentileri de tahmin etmek için kullanılır. Tercihleri ve inançları değerlendirmek farklı kıyaslama türlerini içerir ve doğrulama her zaman benzerleriyle kıyaslanmasından kaynaklanmaz (Suls, Martin ve Wheeler, 2002: 162). Bununla birlikte bazı araştırmaların bulguları sosyal karşılaştırma kuramının insanların kendileri ile benzer kişilerle karşılaştırma yapacağı varsayımının her zaman geçerli olamayabileceğini, bazı koşullarda karşılaştırma yapılacak özellik bakımından kendilerinden daha kötü ya da daha iyi durumda olan insanlarla sosyal karşılaştırma yapma eğiliminde olabileceğini belirtmektedir (Tolunay, 2008: 14). Taylor ve Lobel (1989) sosyal karşılaştırma sürecinin, başka kişilerle iletişime geçme arzusu, başkaları hakkında bilgi alma arzusu ve diğerlerine karşı açık öz-değerlendirmeleri içerdiğini belirtmiş ve tehdit unsuru içeren durumlarda sosyal karşılaştırmanın işleyişini kendilerini daha az şanslı olan bir hedefe karşı değerlendirme eğilimi (aşağı doğru karşılaştırma) ve daha şanslı olandan bilgi alma ve ilişki kurma (yukarı doğru ilişki kurma) şeklinde gerçekleşebileceğini savunmuşlardır.

Aşağı doğru karşılaştırmalara kişiler, öncelikle doğru bir öz-değerlendirme için temel oluşturmak yerine, kendileriyle ilgili olumsuz bilgi ve izlenimlerinin azaltılması nedeni ile başvurmaktadır (Hakmiller, 1966: 32). Aşağı doğru ya da savunucu karşılaştırma bir anlamda kendini altta hissedenlerin başvurduğu bir yol olarak nitelendirilebilir. Yine bu durumdakilerin sosyal karşılaştırmadan kaçınmaları bir başka çıkış yolu sayılabilir. Belki de zayıf olanlara bu imkânı tanımak ve grup içi dayanışmayı pekiştirmek için bazı gruplar karşılaştırmadan kaçınma normları geliştirir. Özellikle çok farklı görüş ve yetenekteki insanları bir araya getiren heterojen gruplarda sosyal karşılaştırma güçlülerin lehine zayıfların aleyhine işleyecektir. Bu nedenle zayıf olanlar karşılaştırmadan kaçınabilirler. Bireyler grup iç tutarlılığını sağlamak için sosyal karşılaştırmanın olumsuz etkilerini sınırlandıran bir takım engeller ve kurallar geliştirecektir (Bilgin, 2007:116).

Yukarı doğru karşılaştırma ise; bireylerin kendi durumları ile ilgili bilgi kazanmak amacıyla kendilerinden daha iyi durumda olan hedeflerle etkileşime girmeleri olarak tanımlanabilir (Taylor ve Lobel, 1989: 571). Aşağı yönlü karşılaştırmaların doğasında, birinin bir görevi yerine getirmek için kendini karşılaştırmaya tabi tuttuğu hedeften nispeten daha fazla bilgi ve yeteneğe sahip olduğu varsayımı bulunmaktayken, yukarı doğru yapılan karşılaştırmalarda ise kişinin göreceli bilgi ve yetenek eksikliği var sayımı bulunmaktadır. Yukarıya doğru karşılaştırma, daha yüksek performans seviyesinin karşılanabileceği ve kişinin bu seviyelere ulaşmadığına dair açık bilgi iletmekte ve kişinin daha fazla çaba göstermesi konusunda değerlendirmelerine yardımcı olmaktadır (Mendes vd., 2001: 479).

Yukarı doğru sosyal karşılaştırmanın genellikle olumsuz sonuçlar doğurduğu kabul edilmesine rağmen, insanlar çoğu zaman kendilerini yetenekleri ve nitelikleri kendilerinden daha iyi olanlarla karşılaştırırlar. Yukarı doğru karşılaştırmaların kişinin öz kazanımlarını arttırma konusunda ona

yardımcı olabileceği belirtilmektedir. Yukarı doğru karşılaştırmanın benlik değerlendirme, benlik saygısı üzerindeki etkisini araştıran çalışmalarda da bu durumu onaylamaktadır. Bu nedenle, insanlar öz değerlendirmelerini geliştirme umuduyla yukarı doğru karşılaştırmalar yapabilmektedir (Collins, 1996: 51).

Aşağı doğru karşılaştırma ve yukarı doğru karşılaştırma bir çok etkisi incelenmekle birlikte yapılan çalışmaların bir bölümü de kişiler ve gruplar arasında yapılan karşılaştırmalara ve bu karşılaştırmaların kişiler arası ilişkilerde ne şekilde ortaya çıktığına odaklanmaktadır (Özteke, 2011: 20). Sosyal karşılaştırma grup yaşamının en temel ve belirgin unsurlarındandır. İnsanlar kendilerini grup üyeleriyle, kendi gruplarını diğer gruplarla ve kendilerini diğer grup üyeleriyle karşılaştırırlar. Bu karşılaştırmalar grup normlarını, grup yapılarını ve grup içi ilişkileri ortaya çıkarır ki o ilişkiler aslında grup temelli sosyal karşılaştırmalar için çerçeve oluşturur. Bu karşılaştırmalar sonucunda grup farklılıkları ortaya çıkar ve gruplar arası davranışsal yapılar oluşur. (Hogg, 2000: 401).

İnsanlar kendi gruplarının performans seviyesini bir dış grubunkine ile karşılaştırarak kendi gruplarının kabiliyetlerini bir yetenek boyutunda değerlendirebilirler. Gruplar arası karşılaştırmaların sonucunda bir grubun göreceli başarılı ya da başarısızlığının sırasıyla üst ya da daha düşük kabiliyetine atfedilebileceği ve dolayısıyla derecesinin ne kadar yüksek olabileceğinin çok önemli bir belirleyicisi olduğu varsayılmaktadır. Yani yapılan karşılaştırmalar aracılığıyla bir grubun söz konusu performans boyutundaki göreceli konumu meşru ve istikrarlı bir şekilde algılanabilir (Ouwerkerk ve Ellemers, 2002: 73-89). Hertel, Niemeyer ve Clauss (2008) bir gruptaki motivasyon kazanımlarının genellikle grup üyelerinin eş zamanlı ve yüz yüze yapılan geri bildirimlerinin mevcut olduğu durumlarda ortaya çıkabileceğini belirtmektedir. Kişisel katkıların vazgeçilmez olduğu grup çıktılarında özellikle yukarı doğru karşılaştırmaların aşağı grup üyelerinin çabalarını artırmada önemli derecede etkili olduğunu belirtmektedir. Bu gibi durumlarda karşılaştırmanın en azından grup üyelerinin mevcut durumlarını bilmeleri açısından önemli olduğu kabul edilmektedir.

3 Metodoloji

3.1 Araştırmanın Evreni ve Örneklemi, Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Araştırmanın evrenini Nevşehir ilinde faaliyette bulunan üç, dört ve beş yıldızlı konaklama işletmelerinin iş görenleri oluşturmaktadır. Evrenin bu bölgedeki işletmeler olarak belirlenmesinin sebebi bölgenin turizm açısından önemli bir merkez olarak kabul edilmesi ve bölgede bulunan bu işletmelerin örgüt ve yönetim yapılarının araştırmanın uygulanmasına olanak sağlamasıdır. Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 2019 yılı istatistiklerine göre Nevşehir ilinde 3374 yatak kapasiteli 7 adet beş yıldızlı, 5611 yatak kapasiteli 19 adet dört yıldızlı ve 657 yatak kapasiteli 7 adet üç yıldızlı konaklama işletmesi bulunmaktadır (nevsehir.ktb.gov.tr, 2019). Türkiye'deki mevcut turizm istatistikleri araştırıldığında ise konaklama işletmelerinde görev yapan iş görenlerle ilgili istatistiklerin bulunmadığı görülmektedir. Bu sebeple araştırmanın evren büyüklüğü belirlenirken, ilgili literatür göz önünde bulundurularak "yatak başına düşen işgören" sayısı tespit edilmiştir.

Ağaoğlu (1992) Türkiye'de beş yıldızlı konaklama işletmeleri için yatak başına 0,59 ve dört yıldızlı konaklama işletmeleri için 0,38 üç yıldızlı konaklama işletmeleri için 0,36 iş gören düştüğünü belirtmektedir. Bu rakamlar ışığında, Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 2019 yılı verilerine göre, beş yıldızlı konaklama işletmeleri için $3374 \times 0,59 = 1991$; dört yıldızlı konaklama işletmeleri için $5611 \times 0,38 = 2132$; üç yıldızlı konaklama işletmeleri için $657 \times 0,36 = 237$ iş gören olmak üzere toplam 4360 iş görenin araştırmanın evrenini oluşturduğu kabul edilmiştir.

Araştırmanın maliyet ve zaman kısıtlılıkları, araştırma evreni üzerinde tam sayım yapılmasına olanak vermediği için örnekleme yönteminden faydalanılmıştır. Evreni en iyi biçimde temsil edebilecek örneklem büyüklüğü % 90 güven seviyesi ve $\neq 0,05$ örnekleme hatası göz önünde bulundurularak 255 iş gören olmak üzere hesaplanmıştır. Araştırmada örnekleme yöntemi olarak tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden, kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmada veriler anket formu aracılığıyla toplanmıştır. Veri toplamak amacıyla oluşturulan anket formu, 15.06.2019- 05.09.2019 tarihleri arasında anket uygulamasını kabul eden ve Nevşehir’ de faaliyet gösteren 3, 4 ve 5 yıldızlı konaklama işletmelerine önceden bırakılmış olup, belirli bir süre sonra ise toplanmıştır. Kabul edilebilir örneklem büyüklüğü olan 255’ e ulaşabilmek amacıyla konaklama işletmelerine toplam 500 adet anket formu bırakılmış fakat 340 adet anket formuna geri dönüş alınabilmiştir. Anketlerin incelenmesi sonucunda eksik olan ya da aynı şıkların işaretlenmesi vb. gibi çeşitli sebeplerle geçerliliği bulunmayan anket formları ayıklanmış ve 316 adet form analize değer bulunmuştur. Anket formu iki kısımdan oluşmaktadır. Anket formunun birinci kısmında Iowa-Hollanda Karşılaştırma Yönelimi Ölçeği ve ikinci kısmında ise demografik ve sektörel bilgileri yönelik sorular bulunmaktadır. Araştırmada sosyal karşılaştırmayı ölçmek için Festinger’in (1954) geliştirdiği Sosyal Karşılaştırma Kuramından hareketle Gibbons ve Buunk (1999) tarafından geliştirilmiş 11 ifadeden oluşan ve Türkçe’ye uyarlaması Teközel (2000) tarafından yapılmış olan Iowa-Hollanda Karşılaştırma Yönelimi Ölçeği (Iowa-Netherlands Comparison Orientation Measure-INCOM) kullanılmıştır. Bu ölçek de çalışmada kullanılan diğer ölçekler gibi 5’li likert tipi ölçek olup, “(1) Kesinlikle Katılıyorum”, “(2) Katılıyorum”, “(3) Kararsızım”, “(4) Katılmıyorum”, “(5) Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde derecelendirilmiştir. İkinci kısımda ise iş görenlerin demografik özelliklerine yönelik sorulara yer verilmektedir. Anket formunda, katılımcılara ilişkin demografik faktörleri belirleyebilmek için yöneltilen soruların hazırlanmasında, benzer araştırmalarda oluşturulmuş olan soru şekilleri incelenerek, araştırmada kullanılması en uygun olanlar anket formuna eklenmiştir. Buna göre konaklama işletmelerinde çalışan iş görenlerin demografik özelliklerinin tespit edilmesinde; cinsiyet, yaş, eğitim durumu, sektördeki ve işletmede çalışma süresi gibi faktörler dikkate alınmıştır.

3.2 Araştırmanın Hipotezleri

Bu araştırma, konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerinin değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan çalışma, nicel yöntemler uygulanan betimsel ve açıklayıcı bir araştırma niteliğinde olup, sınanan araştırma hipotezleri aşağıdaki gibidir:

H1: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H1_a: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin görüş ve düşüncelerini karşılaştırma yönelimleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H1_b: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin performans ve becerilerini karşılaştırma yönelimleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H2: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimleri yaşa göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H2_a: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin görüş ve düşüncelerini karşılaştırma yönelimleri yaşa göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H2_b: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin performans ve becerilerini karşılaştırma yönelimleri yaşa göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H3: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimleri eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H3_a: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin görüş ve düşüncelerini karşılaştırma yönelimleri eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H3_b: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin performans ve becerilerini karşılaştırma yönelimleri eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H4: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimleri çalışılan işletmenin statüsüne göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H4_a: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin görüş ve düşüncelerini karşılaştırma yönelimleri çalışılan işletmenin statüsüne göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H4_b: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin performans ve becerilerini karşılaştırma yönelimleri çalışılan işletmenin statüsüne göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H5: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimleri görev yaptıkları departmana göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H4_a: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin görüş ve düşüncelerini karşılaştırma yönelimleri görev yaptıkları departmana göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H4_b: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin performans ve becerilerini karşılaştırma yönelimleri görev yaptıkları departmana göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H5: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimleri sektörde çalışma süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H5_a: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin görüş ve düşüncelerini karşılaştırma yönelimleri sektörde çalışma süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H5_b: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin performans ve becerilerini karşılaştırma yönelimleri sektörde çalışma süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H6: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimleri işletmede çalışma sürelerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H6_a: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin görüş ve düşüncelerini karşılaştırma yönelimleri işletmede çalışma sürelerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H6_b: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin performans ve becerilerini karşılaştırma yönelimleri işletmede çalışma sürelerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H7: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimleri çalıştıkları işletmedeki işgören sayısına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H7_a: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin görüş ve düşüncelerini karşılaştırma yönelimleri çalıştıkları işletmedeki işgören sayısına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H7_b: Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin performans ve becerilerini karşılaştırma yönelimleri çalıştıkları işletmedeki işgören sayısına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

4 Bulgular

4.1 Araştırmada Kullanılan Ölçeğin Güvenilirlik ve Geçerliliği

Araştırmada kullanılan ölçeklerin geçerlilik ve güvenilirlik analizleri yapılmadan önce araştırma verilerinin normallik dağılımı incelenmiştir. Sayısal verilerin analizlerinin yapıldığı çalışmalarda normal dağılım çok önemlidir ve yapılan birçok testin uygulanabilmesi için verilerin normal ya da normale yakın dağılım göstermesi gerekmektedir. Ayrıca verilerin normal ya da normale yakın dağılmaması analiz sonuçlarının yanlış çıkmasına neden olmaktadır. Bu durum araştırma için gerekli olan yorumlarında yanlışlığına neden olabilmektedir (Kalaycı, 2010: 53; Karagöz, 2017: 104). Tek değişkenli normal dağılımın belirlenebilmesi amacıyla, literatürde önerilen yöntemlerden birisi olan standart sapma, çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerine bakılmıştır (Gürbüz ve Şahin, 2015: 207-208). Normal dağılım gösteren bir verinin standart sapması 1'e yakın bir değer alırken, çarpıklık ve basıklık değerleri -2 ile +2 arasında değer alıyor olması gerekmektedir (Bayram, 2013: 109). Yapılan analiz sonucunda elde edilen bulgulara göre anket formunda yer alan ifadelerin standart sapmalarını 1'e yakın, çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerindeki -2 ile +2 arasında bulunduğu tespit edilmiştir.

Iowa-Hollanda Karşılaştırma Yönelimi Ölçeğinin güvenilirliğinin değerlendirilmesi için Cronbach's Alpha kat sayısı ve maddeler arası ortalama korelasyon (average inter-item correlation) içsel tutarlılık katsayılarına bakılmıştır. Iowa-Hollanda Karşılaştırma Yönelimi Ölçeğinin Cronbach's Alpha kat sayısının 0,89 ve maddeler arası ortalama korelasyonunun 0,428 olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre ölçeğin iç tutarlılığının ve dolayısıyla da güvenilirliğinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

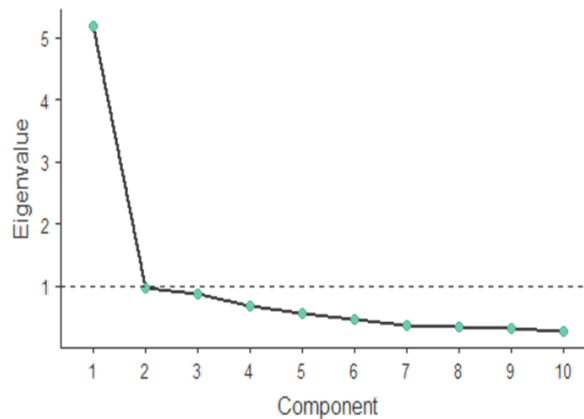
Araştırmada kullanılan Iowa-Hollanda Karşılaştırma Yönelimi Ölçeğinin geçerliliğinin tespit edilebilmesi için açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Açıklayıcı faktör analizi, gözlenen değişkenleri tanımlamak, bu değişkenleri özetlemek, yönetilebilir ve üzerinde çalışılabilir seviyede faktörleri belirlemek için yapılmaktadır. Açıklayıcı faktör analizinde amaç, minimum veri kaybı ile gözlenen pek çok değişkeni taşıdıkları ortak bilgiye dayanarak bu değişkenlerin bir bileşeni olarak daha az sayıda faktör olarak göstermektir. Açıklayıcı faktör analizinde kesin bir model tanımlanmaksızın ölçek maddelerinin ya da gözlenen değişkenlerinin tüm faktörler ile korelasyon göstermesine izin verilir. Başka bir ifade ile açıklayıcı faktör analizi sonucunda elde edilecek boyut ya da faktör sayısı her zaman önceden belirli değildir (Gürbüz ve Şahin, 2014: 302-303). Bu araştırmada açıklayıcı faktör analizi yapılırken, tahmin yöntemi olarak Temel Bileşenler, faktör döndürme yöntemi olarak Varimax yöntemi kullanılmıştır. Ayrıca verilerin faktör analizine uygunluğu için Kaiser-Meyer-Olkin örneklem büyüklüğü ve Bartlett küresellik testi sonuçları kontrol edilmiştir. Uygun faktör sayısının belirlenmesinde özdeğeri 1'den, varyans açıklama oranı %5'ten büyük faktörler dikkate alınmıştır. Bununla birlikte, toplam faktör sayısını belirlerken de toplam varyans açıklama oranı %50'den fazla olacak şekilde faktörler seçilmiştir. Faktörlerin belirlenmesinde literatüre uygun kalınmaya da dikkat edilmiştir. Maddelerin faktörlere dağılımında ise faktör yükünün 0,50'den yüksek olmasına dikkat edilmiştir.

Tablo 1: Iowa-Hollanda karşılaştırma yönelimi ölçeğine ilişkin açıklayıcı faktör analizi sonuçları

Ölçek/Maddeler	Faktör Yükleri		Toplam Varyans Açıklama Yüzdesi (%)
	F1	F2	
M1	0,780		64,3
M2	0,723		
M3	0,734		
M4	0,837		
M5	0,628		
M6		0,827	
M7		0,730	
M9		0,766	
M11		0,566	
Özdeğerler	2,975	2,812	
Varyans Açıklama Oranları (%)	33,059	31,241	
KMO = 0,903; Bartlett Küresellik Testi değeri = 1320,468, p<0,001			

Iowa-Hollanda Karşılaştırma Yönelimi Ölçeğine ilişkin açıklayıcı faktör analizi yapılabilmesi için varsayımlar incelendiğinde, örneklem büyüklüğünün yeterliliğini temsil eden Kaiser-Meyer-Olkin ölçüsü 0.903 bulunarak örneklem büyüklüğünün yeterli olduğu belirlenmiştir. Ayrıca değişkenlere ilişkin korelasyon matrisinin birim matris olup olmadığını belirlemekte kullanılan Bartlett'in küresellik testi sonucuna göre değişkenlere ilişkin korelasyon matrisinin birim matrisi olmadığı ($\chi^2=1320.468$; $p<0.05$) dolayısıyla da değişkenlerin birbiriyle ilişkili olduğu ve verinin açıklayıcı faktör analizine uygun olduğu görülmüştür.

Açıklayıcı faktör analizi sonuçları incelendiğinde, ölçeğin orijinal yapısında bulunduğu üzere iki faktörlü bir dağılım gösterdiği görülmektedir. Faktör sayısı belirlenirken özdeğeri 1'den büyük olan faktörler ve yamaç-eğim grafikleri dikkate alınmıştır. Varimax rotasyonu sonucu elde edilen faktör yükleri incelendiğinde tüm maddelerin 0.50'den fazla yüke sahip olduğu ve oluşan iki faktörün toplam varyans açıklama oranının da %64.3 olduğu görülmüştür.

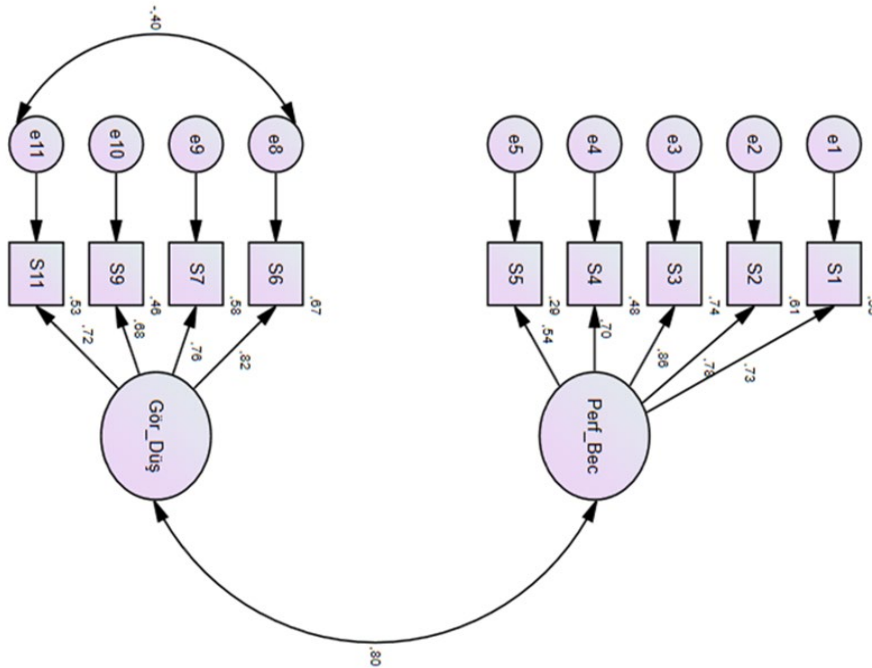
Şekil 1: Iowa-Hollanda Karşılaştırma Yönelimi Ölçeği Faktör Sayısını Belirlemek İçin Yamaç-Eğim Grafiki

Elde edilen sonuçlara göre ilk faktöre performans ve becerilerin karşılaştırılması boyutu adı verilmiştir. Performans ve becerilerin karşılaştırılması boyutu 5 maddeden oluşmakta (M1, M2, M3, M4 ve M5), maddelerin faktör yükleri 0.837 ile 0.628 arasında yer almaktadır. Özdeğeri 2.975, varyans açıklama oranı ise 33.059'dur.

İkinci faktöre görüş ve düşüncelerin karşılaştırılması boyutu adı verilmiştir. Görüş ve düşüncelerin karşılaştırılması 4 maddeden oluşmakta (M6, M7, M9 ve M11), maddelerin faktör yükleri 0.827 ile 0.566 arasında yer almaktadır. Özdeğeri 2.812, varyans açıklama oranı ise 31.241'dir.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin yapı geçerliliklerinin tespit edilmesi amacı ile doğrulayıcı faktör analizi de uygulanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi; önceden oluşturulmuş bir model yardımıyla gözlenen değişkenlerden yola çıkılarak gizli değişken (faktör) oluşturmaya ilişkin bir işlemdir. Genel olarak, geçerlilik analizlerinde ve ölçek geliştirmede kullanılmakta olup, önceden belirlenmiş ve kurgulanmış olan veya kuramsal dayanağı bulunan ya da önceki araştırmalarda kullanılmış bir ölçeğin faktör yapısını eldeki veri ile doğrulanmasını amaçlamaktadır. Bu nedenle doğrulayıcı faktör analizinde bir gözlenen değişkenin hangi faktör üzerine yükleneceği önceden belirlenmektedir. (Bayram, 2016: 42; Civelek, 2018: 26; Gürbüz ve Şahin, 2015: 301; Karagöz, 2017: 486).

Doğrulayıcı faktör analizi sonuçları incelenirken çeşitli uyum iyiliği indeksleri bulunmaktadır. Bu indekslerden sıklıkla kullanılanlar RMSEA yaklaşık hata kareler ortalamasının karekökü (root mean square error of approximation), GFI uyum iyiliği indeksi (goodness of fit index), CFI karşılaştırmalı uyum indeksi (comparative fit indeks), RMR hata kareler ortalamasının karekökü (root mean square residual) gibi indekslerdir. Ayrıca modeldeki uyumdan bahsedebilmek için, X^2 (Ki-kare) değeri ile sd (serbestlik derecesi) oranlarına da bakılmaktadır. Bu bağlamda iş görenlerin karşılaştırma yöneliminin ölçümüne yönelik oluşturulmuş olan Iowa-Hollanda Karşılaştırma Yönelimi doğrulayıcı faktör analizi testi uygulanmıştır. İş görenlerin karşılaştırma yönelimini ölçmek amacıyla oluşturulan ölçüm modeli Şekil 2.'de gösterilmektedir.

Şekil 2: Iowa-Hollanda Karşılaştırma Yönelimi Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizi Modeli

Tablo 2: Sosyal karşılaştırma ölçeği doğrulayıcı faktör analizi modelinin uyum indeksi sonuçları

Uyum Düzeyleri	Uyum İstatistikleri				
	χ^2/sd	<i>RMR</i>	<i>GFI</i>	<i>CFI</i>	<i>RMSEA</i>
Kabul Edilebilir Uyum	$\leq 4 - 5$	0.06 – 0.08	0.89 – 0.85	≥ 0.95	0.06 – 0.08
İyi uyum	≤ 3	≤ 0.05	≥ 0.90	≥ 0.97	≤ 0.05
Modelden Hesaplanan Uyum Değerleri					
Başlangıç Modeli*	5.778	0.128	0.873	0.871	0.123
Model 1**	5.195	0.120	0.890	0.889	0.115
Model 2***	3.650	0.107	0.926	0.937	0.092
Model 3****	3.391	0.087	0.938	0.952	0.087
Model 4*****	2.708	0.079	0.954	0.967	0.074

*Başlangıç modeli: Tüm maddelerin yer aldığı modelden elde edilen uyum değerleri,

**Model 1: Madde 5 ve Madde 8 arasında gerçekleştirilen modifikasyon sonucu elde edilen uyum değerleri

***Model 2: Madde 10 çıkarıldıktan sonra elde edilen uyum değerleri

****Model 3: Madde 8 çıkarıldıktan sonra elde edilen uyum değerleri

*****Model 4: Madde 6 ve Madde 11 arasında gerçekleştirilen modifikasyon sonucu elde edilen uyum değerleri

Tablo 2' Ye bakıldığında bütün uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir. Model uyumu kabul edildiği için iş görenlerin sosyal karşılaştırma seviyelerini ölçmek için kullanılan ölçeğin yapı geçerliliğine sahip olduğu söylenebilir. Ancak bu değerlere ulaşmak için, ölçeğin görüş ve düşünceler boyutunda “Diğer insanlarla karşılıklı görüş ve deneyimlerimiz hakkında konuşmaktan çoğu zaman zevk alırım” olarak ifade edilen 6. madde ile “Benimkine benzer bir durumda başka insanların ne yapacağını bilmek her zaman hoşuma gider” olarak ifade edilen 11. maddeler arasında iyileştirme yapılmış ve ölçekten “Kendini sık sık başkalarıyla karşılaştıran birisi değilimdir” olarak ifade edilen 8. madde ile “Hayatta ne kadar başarılı olduğum konusunda çoğu zaman kendimi başka insanlarla karşılaştırdım” olarak ifade edilen 10. madde çıkarılmıştır.

Tablo 3: Sosyal karşılaştırma ölçeği doğrulayıcı faktör analizi sonuçları

	<i>Std. Reg. Katsayıları</i>	<i>t</i>	<i>R²</i>	<i>AVE</i>	<i>CR</i>
Sosyal Karşılaştırma Ölçeği					
Performans ve Beceriler Boyutu				0.530	0.750
M1	0.727	-	0.528		
M2	0.780	13.175*	0.609		
M3	0.858	14.368*	0.737		
M4	0.696	11.754*	0.484		
M5	0.539	9.078*	0.290		
Görüş ve Düşünceler Boyutu				0.557	0.733
M6	0.819	-	0.670		
M7	0.759	13.571*	0.575		
M9	0.675	12.003*	0.456		
M11	0.725	11.262*	0.525		

Std. Reg. Katsayıları: Standartlaştırılmış regresyon katsayıları, t: Maddelerin anlamlı testi sonuçları, *p<0.001, R²: Açıklayıcılık katsayısı, AVE: Ortalama açıklanan varyans (average variance extracted), CR: Yapı güvenilirliği (composite reliability). M1 ve M6 referans olarak seçildikleri için (faktör yüklerine 1 değeri atandığı için) anlamlılık değerleri verilmemiştir.

DFA modelinin iyi uyum değerleri vermesi sonucunda, her bir yapının ayrı ayrı Std. Reg. Katsayıları: Standartlaştırılmış regresyon katsayıları, t: Maddelerin anlamlı testi sonuçları, *p<0.001, R²: Açıklayıcılık katsayısı, AVE: Ortalama açıklanan varyans (average variance extracted), CR: Yapı güvenilirliği (composite reliability) değerlerine bakılmıştır. Standartlaştırılmış regresyon katsayısı değerinin 0,5'ten büyük olması beklenmekte olup, tablo 3.'te belirtildiği üzere her bir boyutun standartlaştırılmış regresyon katsayısı değerinin beklenen değerden yüksek olduğu gözlemlenmektedir. Çalışmada ayrıca yakınsama geçerliliği de sınanmış olup, bunun için AVE ve CR değerlerine bakılmıştır. Hair vd., (2014) yakınsama geçerliliğin sağlanması için AVE değerinin 0,50'den, CR değerinin ise 0,70'ten büyük olması gerektiğini belirtmektedir. Tabloda da belirtildiği üzere her bir boyutun hem AVE hem de CR değeri belirtilen değerden yüksek olup, araştırmada kullanılmış olan sosyal karşılaştırma ölçeğinin yakınsama geçerliliği sağlanmıştır.

4.2 Katılımcıların Demografik Katılımcıların Demografik ve Sektörel Özelliklerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde katılımcıların demografik ve kişisel özelliklerine ilişkin sonuçlar yer almaktadır. Demografik ve kişisel özelliklere ilişkin istatistikler frekans (n) ve yüzde (%) olarak tablolarda verilmiştir.

Tablo 4: Katılımcıların demografik ve kişisel özelliklerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler

	Frekans (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	316	100
Erkek	197	62,3
Kadın	119	37,7
Yaş	316	100
20 ve altı	56	17,7
21-30	148	46,8
31-40	89	28,2
41-50	22	7
51 ve üzeri	1	0,3
Eğitim Durumu	316	100
İlköğretim	58	18,4
Lise	144	45,6
Ön lisans	54	17,1
Lisans	50	15,8
Lisansüstü	10	3,2
Çalışılan İşletmenin Statüsü	316	100
5 Yıldız	155	49,1
4 Yıldız	140	44,3
3 Yıldız	21	6,6
Görev Yapılan Departman	316	100
Önbüro	75	23,7
Muhasebe	11	3,5
Kat Hizmetleri	54	17,1
Yiyecek İçecek (Servis)	67	21,2
Yiyecek İçecek (Mutfak)	31	9,8
Teknik Servis	23	7,3
İnsan Kaynakları	12	3,8
Halkla İlişkiler	8	2,5
Satın Alma	1	0,3
Satış ve Pazarlama	18	5,7
Güvenlik	16	5,1
Sektörde Çalışma Süresi	316	100
1 yıldan az	63	19,9
1-5 yıl	126	39,9
6-10 yıl	76	24,1
11-15 yıl	40	12,7
16-20 yıl	9	2,8
21 yıl ve üzeri	2	0,6
İşletmede Çalışma Süresi	316	100
1 yıldan az	131	41,5
1-5 yıl	142	44,9
6-10 yıl	35	11,1
11-15 yıl	7	2,2
16-20 yıl	1	0,3
21 yıl ve üzeri	0	0,0
Çalışılan İşletmedeki Görev Yapan Personel Sayısı	316	100
1-50	125	39,6
51-100	136	43,0
101-150	53	16,8
151 ve üzeri	2	0,6

Bulgulara bakıldığında katılımcıların %62,3'ü erkek, %46,8'i 21-30 yaş aralığında, %45,6'sının lise mezunu, %49,1'i 5 yıldızlı işletmelerde çalıştığı, % 23,7'sinin önbüro departmanında çalıştığı, %

39.9'unun sektörde 1-5 yıl arası çalıştığı, % 44.9'unun mevcut işletmesinde 1-5 yıl arası çalıştığı, %43'ünün çalışmış oldukları işletmelerde 51-100 arası personele sahip olduğu görülmektedir.

4.3 Iowa-Hollanda Karşılaştırma Yönelimi Ölçeğine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Bu bölümde, Iowa-Hollanda Karşılaştırma Yönelimi Ölçeğine ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri ortaya konulmuş olup, bu değerlere ilişkin yorumlara yer verilmiştir. Iowa-Hollanda Karşılaştırma Yönelimi Ölçeğine ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Iowa-Hollanda Karşılaştırma Yönelimi Ölçeğine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Alt Boyutlar/Maddeler	Ort	SS
Performans ve Becerilerin Karşılaştırılması Boyutu (CA=0,84)	2,99	1,06
M1	2,71	1,48
M2	2,77	1,33
M3	2,80	1,37
M4	2,88	1,29
M5	3,81	1,32
Görüş ve Düşüncelerin Karşılaştırılması Boyutu (CA=0,81)	2,82	1,08
M6	2,61	1,29
M7	2,77	1,34
M9	2,80	1,36
M11	3,08	1,40
Sosyal Karşılaştırma Ölçeği Geneli (CA=0,89)	2,81	0,99

Iowa-Hollanda Karşılaştırma Yönelimi Ölçeğinin genel ortalaması 2.81, güvenilirlik katsayısı 0.89, performans ve becerilerin karşılaştırılması boyutunun genel ortalaması 2.99, güvenilirlik katsayısı 0.84, görüş ve düşüncelerin karşılaştırılması boyutunun genel ortalaması 2.82, güvenilirlik katsayısı 0.81 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu sonuç katılımcıların sosyal karşılaştırma eğilimlerinin orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

4.4 Hipotez Testlerine İlişkin Bulgular

Araştırmada verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu nedenle hipotezleri test etmek amacıyla farklılıkları test etmeye yönelik analiz teknikleri olan T Testi ve ANOVA analizleri kullanılmıştır. Cinsiyete göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimleri ölçmeye yönelik T Testi testi sonuçları Tablo 6' da yer almaktadır.

Tablo 6: Cinsiyete göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimleri ölçmeye yönelik T Testi sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	N	Sıralama Ort.	T Testi Değeri	P
Sosyal Karşılaştırma Yönelimi	Kadın Erkek	197 119	2,8725 2,6993	1,513	,131
Görüş ve Düşüncelerin Karşılaştırılması			2,8731 2,7269	1,170	,243
Performans ve Becerilerin Karşılaştırılması			2,8721 2,6773	1,584	,114

Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların sosyal karşılaştırma yönelimlerinde ($T = 1,513$ $p > .05$), görüş ve düşüncelerini karşılaştırma yönelimlerinde ($T = 1,170$ $p > .05$) ve performans ve becerilerini karşılaştırma yönelimlerinde ($T = 1,584$ $p > .05$) cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle $H1$, $H1_a$, $H1_b$ hipotezleri reddedilmiştir.

Yaşa göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerini ölçmeye yönelik ANOVA testi sonuçları Tablo 7' de yer almaktadır.

Tablo 7: Yaşa göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerini ölçmeye yönelik ANOVA testi sonuçları

Değişkenler	Yaş	N	Sıralama Ort.	Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ortalaması	F	P
Sosyal Karşılaştırma Yönelimi	20 ve altı 21-30 yaş arası 31-40 yaş arası 41-50 yaş arası 51 ve üzeri	56 148 89 22 1	2,9206	2,806 304,696 307,502	4 311 315	,701 ,980	,716	,582
			2,7080					
			2,8839					
			2,8737					
			2,8889					
Görüş ve Düşüncelerin Karşılaştırılması	20 ve altı 21-30 yaş arası 31-40 yaş arası 41-50 yaş arası 51 ve üzeri	56 148 89 22 1	2,9286	2,602 352,598 355,199	4 311 315	,650 1,134	,574	,682
			2,7095					
			2,8876					
			2,9773					
			3,0000					
Performans ve Becerilerin Karşılaştırılması	20 ve altı 21-30 yaş arası 31-40 yaş arası 41-50 yaş arası 51 ve üzeri	56 148 89 22 1	2,9143	3,451 361,836 365,287	4 311 315	,863 1,163	,742	,564
			2,7068					
			2,8809					
			2,7909					
			2,8000					

Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların sosyal karşılaştırma yönelimlerinde ($F = ,716$ $p > .05$), görüş ve düşüncelerini karşılaştırma yönelimlerinde ($F = ,574$ $p > .05$) ve performans ve becerilerini karşılaştırma yönelimlerinde ($F = ,742$ $p > .05$) yaşa göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuç katılımcıların sosyal karşılaştırma yönelimlerinin yaşa göre farklılaşmadığını göstermektedir. Bu nedenle $H2$, $H2_a$, $H2_b$ hipotezleri reddedilmiştir.

Eğitim durumuna göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerini ölçmeye yönelik ANOVA testi sonuçları Tablo 8' de yer almaktadır.

Tablo 8: Eğitim durumuna göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerini ölçmeye yönelik ANOVA testi sonuçları

Değişkenler	Eğitim	N	Sıralama Ort.	Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ortalaması	F	P
Sosyal Karşılaştırma Yönelimi		58	1,00141	1,033	4	,258	,262	,902
			1,03858					
			1,03995					
			,82922					
Görüş ve Düşüncelerin Karşılaştırılması	İlköğretim	144	1,12216	1,331	311	,333	,284	,888
			Lise					
			Ön lisans					
			Lisans					
Performans ve Becerilerin Karşılaştırılması	Lisansüstü	10	,63561	2,216	315	,554	,488	,745
			1,11946					
			1,11566					
			1,05825					
			,94612	352,984		1,135		
				355,199				
				,98985				

Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların sosyal karşılaştırma yönelimlerinde ($F = ,716$ $p > .05$), görüş ve düşüncelerini karşılaştırma yönelimlerinde ($F = ,284$ $p > .05$) ve performans ve becerilerini karşılaştırma yönelimlerinde ($F = ,262$ $p > .05$) eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuç katılımcıların sosyal karşılaştırma yönelimlerinin eğitim durumuna göre farklılaşmadığını göstermektedir. Bu nedenle H_3 , H_{3a} , H_{3b} hipotezleri reddedilmiştir.

Çalışılan işletmenin statüsüne göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerini ölçmeye yönelik ANOVA testi sonuçları Tablo 9' da yer almaktadır.

Tablo 9: Çalışılan işletmenin statüsüne göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerini ölçmeye yönelik ANOVA testi sonuçları

Değişkenler	Çalışılan İşletmenin Statüsü	N	Sıralama Ort.	Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ortalaması	F	P
Sosyal Karşılaştırma Yönelimi	5 Yıldız	155	,98200	22,890	2	11,445	12,587	,000
			,93622					
			,84467					
			,98803					
Görüş ve Düşüncelerin Karşılaştırılması	4 Yıldız	140	1,05509	15,037	313	7,519	6,719	,001
	3 Yıldız	21	1,06696	350,250	315	1,119		
			1,01433	365,287				
Performans ve Becerilerin Karşılaştırılması			1,04945	30,524		15,262	14,713	,000
			,99732	324,675				
			,91683	355,199				

Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların sosyal karşılaştırma yönelimlerinde ($F = 12,587$ $p < .05$), görüş ve düşüncelerini karşılaştırma yönelimlerinde ($F = 6,719$ $p < .05$) ve performans ve becerilerini karşılaştırma yönelimlerinde ($F = 14,713$ $p < .05$) çalıştıkları işletmelerin statüsüne göre 4 ve 5 yıldızlı oteller arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç katılımcıların sosyal karşılaştırma yönelimlerinin çalışmış oldukları konaklama işletmesinin yıldız durumuna göre farklılaştığını göstermektedir. Bu nedenle H_4 , H_{4a} , H_{4b} hipotezleri kabul edilmiştir.

Görev yapılan departmana göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerini ölçmeye yönelik ANOVA testi sonuçları Tablo 10' da yer almaktadır.

Tablo 10: Görev yapılan departmana göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerini ölçmeye yönelik ANOVA testi sonuçları

Değişkenler	Görev Yapılan Departman	N	Sıralama Ort.	Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ort.	F	P
Sosyal Karşılaştırma Yönelimi			,91034					
			,84805					
			,88362					
			1,20673					
			1,02537	4,908				
			,86109	302,594		,491	,495	,893
			1,13986	307,502		,992		
			,80726					
			.					
				,94221				
			,99288					
Görüş ve Düşüncelerin Karşılaştırılması	Önbüro		,98803					
	Muhasebe	75	,96443					
	Kat Hizmetleri	11	1,03853					
	Yiyecek (Servis)	54	1,01268					
	Yiyecek (Mutfak)	67	1,22552	9,297	10	,930	,797	,632
	Teknik Servis	31	1,10452	355,990	305	1,167		
	İnsan Kaynakları	23	,94128	365,287	315			
	Halkla İlişkiler	12	1,27873					
	Satın Alma	8	,90040					
	Satış ve Pazarlama	1	.					
Performans ve Becerilerin Karşılaştırılması	Güvenlik	18	1,11935					
		16	1,03336					
			1,04755					
			1,08868					
			,88524					
			1,32114					
			1,11189	5,037		,504	,439	,927
			,93118	350,163		1,148		
			1,12479	355,199				
			,89580					
		.						
			,81261					
			1,13365					

Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların sosyal karşılaştırma yönelimlerinde ($F = ,495$ $p > .05$), görüş ve düşüncelerini karşılaştırma yönelimlerinde ($F = ,797$ $p > .05$) ve performans ve becerilerini karşılaştırma yönelimlerinde ($F = ,439$ $p > .05$) görev yapılan departmana göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuç katılımcıların sosyal karşılaştırma yönelimlerinin eğitim durumuna göre farklılaşmadığını göstermektedir. Bu nedenle H_5 , H_{5a} , H_{5b} hipotezleri reddedilmiştir.

Sektörde çalışma süresine göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerini ölçmeye yönelik ANOVA testi sonuçları Tablo 11' de yer almaktadır.

Tablo 11: Sektörde çalışma süresine göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerini ölçmeye yönelik ANOVA testi sonuçları

Değişkenler	Sektörde Çalışma Süresi	N	Sıralama Ort.	Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ortalaması	F	P			
Sosyal Karşılaştırma Yönelimi	1 yıldan az 1-5 yıl 6-10 yıl 11-15 yıl 16-20 yıl 21 yıl ve üzeri	63 126 76 40 9 2	,99074	5,340 302,162 307,502	5 310 315	1,068 ,975	1,096	,363			
Görüş ve Düşüncelerin Karşılaştırılması			1,00561						1,07621	6,386	1,277
			1,03632						1,03632	358,901	1,158
			1,14926						1,14926	365,287	
			1,03494						1,03494		
			1,55563						1,55563		
Performans ve Becerilerin Karşılaştırılması			1,23295						1,04194	4,675	,935
			1,01722						1,01722	350,524	1,131
			1,08005						1,08005	355,199	1,103
			,81756						,81756		,531
	,70711	,70711									

Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların sosyal karşılaştırma yönelimlerinde ($F = 1,096$ $p > .05$), görüş ve düşüncelerini karşılaştırma yönelimlerinde ($F = ,359$ $p > .05$) ve performans ve becerilerini karşılaştırma yönelimlerinde ($F = ,531$ $p > .05$) sektörde çalışma süresine göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuç katılımcıların sosyal karşılaştırma yönelimlerinin sektörde çalışma süresine göre farklılaşmadığını göstermektedir. Bu nedenle H_6 , H_{6a} , H_{6b} hipotezleri reddedilmiştir.

İşletmede çalışma süresine göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerini ölçmeye yönelik ANOVA testi sonuçları Tablo 12' de yer almaktadır.

Tablo 12: İşletmede çalışma süresine göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerini ölçmeye yönelik ANOVA testi sonuçları

Değişkenler	İşletmede Çalışma Süresi	N	Sıralama Ort.	Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ortalaması	F	P			
Sosyal Karşılaştırma Yönelimi	1 yıldan az 1-5 yıl 6-10 yıl 11-15 yıl 16-20 yıl 21 yıl ve üzeri	131 142 35 7 1 0	,98721	7,201 300,301 307,502	4 311 315	1,800 ,966	1,864	,117			
Görüş ve Düşüncelerin Karşılaştırılması			1,00984						1,04463	3,606	,902
			,90940						1,09828	361,681	1,163
			,53177						,95818	365,287	
			.						,37796		
			.						.		
Performans ve Becerilerin Karşılaştırılması			1,13106						1,04928	11,187	2,797
			1,01858						1,01858	344,012	1,106
			,89974						,89974	355,199	2,528
			.						.		,041
	.	.									

Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların sosyal karşılaştırma yönelimlerinde ($F = 1,864$ $p > .05$), görüş ve düşüncelerini karşılaştırma yönelimlerinde ($F = ,775$ $p > .05$) işletmede çalışma süresine göre anlamlı bir farklılık olmadığı ancak performans ve becerilerini karşılaştırma yönelimlerinde ($F = 2,528$

$p < .05$) ise işletmede çalışma süresine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle H_7 , H_{7a} , hipotezleri reddedilirken, H_{7b} hipotezi kabul edilmiştir.

Çalışılan işletmedeki işgören sayısına göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerini ölçmeye yönelik ANOVA testi sonuçları Tablo 13'te yer almaktadır.

Tablo 13: Çalışılan işletmedeki işgören sayısına göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerini ölçmeye yönelik ANOVA testi sonuçları

Değişkenler	Çalışılan İşletmedeki personel sayısı	N	Sıralama Ort.	Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ortalaması	F	P
Sosyal Karşılaştırma Yönelimi			2,5467 3,0253 2,8092 4,2222	18,960 288,542 307,502		6,320 ,925	6,834	,000
Görüş ve Düşüncelerin Karşılaştırılması	1-50 arası 51-100 arası 101-150 arası 151 ve üzeri	125 136 53 2	2,5320 3,0956 2,7264 4,2500	25,250 340,037 365,287	3 312 315	8,417 1,090	7,723	,000
Performans ve Becerilerin Karşılaştırılması			2,5584 2,9691 2,8755 4,2000	15,407 339,792 355,199		5,136 1,089	4,716	,003

Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların sosyal karşılaştırma yönelimlerinde ($F = 6,834$ $p < .05$), görüş ve düşüncelerini karşılaştırma yönelimlerinde ($F = 7,723$ $p < .05$) ve performans ve becerilerini karşılaştırma yönelimlerinde ($F = 4,716$ $p < .05$) çalıştıkları işletmedeki işgören sayısına göre 1-50 ve 51-100 kişi arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç katılımcıların sosyal karşılaştırma yönelimlerinin çalışmış oldukları konaklama işletmedeki işgören sayısına göre farklılaştığını göstermektedir. Bu nedenle H_8 , H_{8a} , H_{8b} hipotezleri kabul edilmiştir.

5 Sonuç

Konaklama işletmeleri emeğe dayalı üretimin yoğun olarak gerçekleştirildiği ve insan kaynağı unsurunun son derece önemli olduğu işletmelerdir. Bu sebeple konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin işlerine ve işletmelerine yönelik tutum ve davranışları, üretim sürecini etkileyebilmekte, bu durum da hizmet kalitesi ve müşteri memnuniyeti üzerinde etkili olabilmektedir. Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin tutum ve davranışlarını etkileyen başlıca faktörlerden birisi de sosyal karşılaştırmadır. Sosyal karşılaştırma kişilerin nesnel ölçütlerin bulunmadığı durumlarda kendiler ile ilgili fikir sahibi olabilmek amacıyla kendilerine benzer, kendilerinden daha iyi ya da kötü olduklarını düşündükleri kişilerle yapmış olduğu karşılaştırmalardır. Kişiler bu karşılaştırmaların sonucunda kendi durumlarını belirleyerek tutum ve davranışlarını şekillendirebilmektedir. Bu nedenle konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin grup içerisinde ya da kendilerine benzer gördükleri diğer gruptaki kişilerle yapmış oldukları sosyal karşılaştırmalar işlerine ve işletmelerine yönelik tutum ve davranışlarını belirlemelerinde oldukça önemlidir. Bu amaçla çalışmada konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimleri araştırılmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiş olup, daha sonra çalışmada konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimleri cinsiyet, yaş, eğitim durumu, çalışılan işletmenin statüsü, görev yapılan departman, sektörde çalışma süresi, görev yapılan işletmede

çalışma süresi ve görev yapılan işletmede çalışan personel sayısı olmak üzere çeşitli demografik ve sektörel değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı test edilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonuçları cinsiyet, yaş ve eğitim durumu gibi değişkenlerin katılımcıların sosyal karşılaştırma yönelimleri üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığını göstermiştir. Ayrıca katılımcıların görev yaptıkları departmana ve sektörde çalışma sürelerine göre de sosyal karşılaştırma yönelimlerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Katılımcıların işletmede çalışma süreleri ise; genel sosyal karşılaştırma yönelimleri ve görüş ve düşüncelerin karşılaştırılması yönelimleri üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmazken, performans ve becerilerin karşılaştırılması yönelimi üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmıştır.

Araştırmada diğer bir sonuç ise çalışılan konaklama işletmesinin statüsünün işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimleri üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturduğunu göstermiştir. Başka bir ifade ile işgörenlerin çalışmış oldukları konaklama işletmelerinin 3, 4 ya da 5 yıldızlı olması işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerini anlamlı bir şekilde farklılaştırmıştır. Bu sonucun 3,4 ve 5 yıldızlı konaklama işletmelerinin yönetim ve organizasyon yapılarının ve işletmede çalışan işgörenlerin nicelik ve niteliklerinin farklı olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Araştırmanın bir diğer sonucu olan çalışılan işletmedeki işgören sayısının katılımcıların sosyal karşılaştırma yönelimlerini anlamlı bir şekilde farklılaştırmaktadır sonucu da bu sonucu destekler niteliktedir. Bu sonuca göre 1-50 ve 51-100 çalışanı olan işletmeler arasında sosyal karşılaştırma yöneliminin farklılaştığı tespit edilmiştir. Bu sonuç sosyal karşılaştırmanın temel varsayımları ile de bağdaşmaktadır. Şöyleki, kişilerin kendine benzer, aşağı ya da yukarı olarak gördüğü kişi sayısı arttıkça karşılaştırma yapma yönelimi de artabilmektedir.

Sonuç olarak bu araştırmada konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin sosyal karşılaştırma yönelimlerinin cinsiyet, yaş, eğitim, görev yapılan departman, sektörde çalışma süresi gibi değişkenlere göre farklılaşmadığı, işletmede çalışma süresine göre kısmen farklılaştığı ve çalıştıkları işletmenin yıldız sayısına göre ve çalışılan işletmedeki işgören sayısına göre anlamlı bir biçimde farklılaştığı görülmüştür. Bu sonuç insan kaynağı yönetimi açısından konaklama işletmelerinin sahip ve yöneticilerine yol gösterici olabilecek niteliktedir. Gelecek çalışmalarda konu farklı sektörel ve demografik değişkinlerle ilişkilendirilerek detaylandırılabilir ya da sosyal karşılaştırma işgörenlerin tutum ve davranışlarını etkileyen farklı örgütsel davranış konuları ile bağdaştırılarak incelenebilir.

6 Beyanname

6.1 Rakip Çıkarlar

Bu çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

6.2 Yazarların Katkıları

Okan TÜRK: Araştırma kapsamındaki bütün katkılar sorumlu yazara aittir.

6.3 Etik Onay

Bu çalışmanın etik kurul onayı 07.08.2018 tarihinde Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Etik Kurulunun 09 nolu toplantısında verilmiştir.

Kaynakça

- Ağaoğlu, O. K. (1992). İşgücünü verimli kullanma tekniklerinin turizm sektörüne uygulanması. *Verimlilik Dergisi*, 110-121.
- Aydınlı, S. (2014). Ergenlerin Öfke İfade Biçimleri, Sosyal Karşılaştırma Düzeyleri, Umutsuzluk Seviyeleri ve Çatışma Çözme Yaklaşımlarının İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bayram, N. (2016). *Yapısal Eşitlik Modellemesine Giriş Amos Uygulamaları*. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Bilgin, N. (2003). *Sosyal Psikoloji Sözlüğü: Kavramlar, Yaklaşımlar*. İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Bilgin, N. (2007). *Kimlik İnşası* İzmir: Aşına Yayınları.
- Collins, R. L. (1996). For better or worse: The impact of upward social comparison on self-evaluations. *Psychological Bulletin*, 119(1), 51.
- Civelek, M. E. (2018). *Yapısal Eşitlik Modellemesi Metodolojisi*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Çetinkaya, H. (2004). Beden İmgesi, Beden Organlarından Memnuniyet, Benlik Saygısı, Yaşam Doyumu Ve Sosyal Karşılaştırma Düzeyinin Demografik Değişkenlere Göre Farklılaşması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Erözkan, A. (2004). Lise öğrencilerinin sosyal karşılaştırma ve depresyon Düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13, 1-18.
- Festinger, L. (1954). A theory of social comparison processes. *Human Relations*, 7(2), 117-140.
- Gemlik, H. N., Sığı, Ü. ve Sur, H. (2007). Sosyal karşılaştırma ve öğrenilmiş güçlülük ilişkisinin yönetsel etkileri hastane yöneticileri ve çalışanları üzerine bir çalışma. *Yönetim Dergisi: İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme İktisadi Enstitüsü*, 18(57), 55-66.
- Gibbons, F. X. and Buunk, B. P. (1999). Individual differences in social comparison: development of a scale of social comparison orientation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76(1), 129.
- Gül, E. (2016). Ergenlerde Sosyal Görünüş Kaygısı ve Sosyal Karşılaştırmanın Fonksiyonel Olmayan Tutum ve Bilişsel Çarpıtmalarla İlişkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gürbüz, S. ve Şahin F (2015) *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Hakmiller, K. L. (1966). Threat as a determinant of downward comparison. *Journal of Experimental Social Psychology*, 1, 32-39.
- Hertel, G., Niemeier, G. and Clauss, A. (2008). Social indispensability or social comparison: the why and when of motivation gains of inferior group members. *Journal of Applied Social Psychology*, 38(5), 1329-1363.
- Hogg, M. A. (2000). *Social identity and social comparison*. In Handbook of social comparison (pp. 401-421). Springer: Boston, MA.
- Hogg, M. A. and Vaughan, G. M. (2011). *Sosyal Psikoloji* (Çev. İbrahim Yıldız, Aydın Gelmez). (2. Baskı). Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Kalaycı, Ş. (2010). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Dinamik Akademi.
- Karagöz, Y. (2017). *SPSS ve AMOS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kruglanski, A. W. and Maysel, O. (1990). Classic and current social comparison research: Expanding the perspective. *Psychological Bulletin*, 108(2), 195.
- Mendes, W. B., Blascovich, J., Major, B. and Seery, M. (2001). Challenge and threat responses during downward and upward social comparisons. *European Journal of Social Psychology*, 31(5), 477-497.
- Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2019). Konaklama Tesis ve Yatırımları. <https://nevsehir.ktb.gov.tr/TR-238371/konaklama-tesis-ve-yatirimlari.html> (23 Ocak 2020).
- Ouwerkerk, J. W., and Ellemers, N. (2002). The benefits of being disadvantaged: performance-related circumstances and consequences of intergroup comparisons. *European Journal of Social Psychology*, 32(1), 73-91.

- Özteke H. G. (2011). İlköğretim Okullarında Çalışan Psikolojik Danışmanların Sosyal Karşılaştırma ve Öz-Bilinç Düzeyleri ile Psikolojik Danışman Öz-Yeterlik İnancı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Suls, J., Martin, R., and Wheeler, L. (2002). Social comparison: Why, with whom, and with what effect? *Current Directions in Psychological Science*, 11(5), 159-163.
- Suls, J. and Wheeler, L. (2000). *A selective history of classic and neo-social comparison theory*. In Handbook of social comparison (pp. 3-19). Springer, Boston, MA.
- Taylor, S. E. and Lobel, M. (1989). Social comparison activity under threat: downward evaluation and upward contacts. *Psychological Review*, 96(4), 569-571.
- Teközel, M. (2000). Sosyal Karşılaştırma Süreçlerinde Benliğin Olumlu Değerlendirilmesi İhtiyacının İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İzmir.
- Tolunay, E. (2008). Sosyal Karşılaştırma Bilgisi ve Görev Güçlüğü Bilgisinin Beyin Yazım Tekniğinde Düşünce Üretimine Etkileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dalı, Ankara.

© 2022 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).